

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-590

21.8.2023

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Rørbrudd – erstatningsoppgjør – om foretaket kan endre oppgjørsform underveis?

Det oppstod et brudd på sikredes utvendige rørledning i mars 2021. Som følge av rørbruddet oppstod det også skade på sikredes forstøtningsmur og plen. Foretaket bekreftet dekning og avtalte med sikrede at det skulle foretas styrt utbedring. Det oppstod imidlertid uenighet mellom partene om skadeomfanget. Etter omfattende e-postkorrespondanse med sikrede besluttet foretaket at skaden skulle fastsettes ved skjønn den 28.8.22. Foretaket mottok skjønnsrapporten den 21.3.23 og besluttet å gjøre opp skaden i form av kontantoppgjør med grunnlag i skjønnsresultatet. Sikrede var uenig i at foretaket hadde rett til å endre oppgjørsform til kontantoppgjør to år etter at det var avtalt styrt utbedring. Foretaket anførte på sin side at vilkårene ga grunnlag for å kunne endre oppgjørsform. Nemnda kom til at foretaket kunne endre oppgjørsform og viste blant annet til at bruk av skjønn forutsetter kontanterstatning, samt at styrt utbedring i denne saken fremsto som vanskelig og uhensiktsmessig å gjennomføre.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om foretakethar rett til å kreve kontantoppgjør som oppgjørsform, til tross for tidligere avtale om styrt utbedring av en bygningsskade.

Sikrede har tegnet en bygningsforsikring med bl.a. følgende vilkår for erstatningsoppgjøret:

6.1 (...)

b. Alternative oppgjørsmåter. Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved:

- Kontantoppgjør.
- Reparasjon eller gjenanskaffelse til samme eller vesentlig samme stand som før skaden.
- Selskapet fremskaffer tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting.

Det oppstod et brudd på sikredes utvendige rørledning i mars 2021. Sikrede meldte skaden til foretaket den 9.4.21.

Foretaket bekreftet dekning for rørbruddet den 26.11.21. Som følge av rørbruddet oppstod det også skade på sikredes forstøtningsmur og plen. Foretaket hadde i utgangspunktet en intensjon om å foreta styrt utbedring av muren og avtalte med sikrede at de skulle leie inn et firma. Det oppstod imidlertid uenighet mellom partene om skadeomfanget. Etter omfattende e-postkorrespondanse med sikrede besluttet foretaket den 28.8.22 at skaden skulle fastsettes ved skjønn.

Sikrede var uenig i at foretaket hadde rett til å kreve skjønn. Dette spørsmålet ble reist for Finansklagenemnda den 4.10.22, hvor foretaket fikk medhold av nemnda.

Foretaket besluttet deretter å gjøre opp skaden i form av et kontantoppgjør med grunnlag i skjønnsresultatet. Skjønnsrapporten ble mottatt den 21.3.23.

Sikrede var uenig i at foretaket hadde anledning til å velge kontantoppgjør og klaget saken inn for Finansklagenemnda.

Sikrede anfører at foretaket plikter å sørge for snarlig utbedring av skaden, slik han i utgangspunktet var blitt lovet. Foretaket krever rettstridig kontantoppgjør, til tross for tidligere inngått avtale om styrt utbedring. Det gikk seks måneder fra skaden på muren ble meldt og frem til foretaket – etter en rekke e-poster fra sikrede – erkjente ansvar for å dekke skaden. Etter to år med omfattende e-postkorrespondanse, mange telefonsamtaler og gjentatte løfter om snarlig utbedring, gikk foretaket bort fra avtalen om å utbedre skaden. I stedet besluttet foretaket å kreve skjønn og gjøre opp skaden kontant. Sikrede bestrider i utgangspunktet ikke retten til å kreve skjønn, men han er uenig i at foretaket skal kunne kreve skjønn med det formål å erstatte skaden i form av et kontantoppgjør.

Foretaket har ikke rett til å endre oppgjørsform to år etter at det er inngått avtale om annen oppgjørsform når det ikke foreligger noen spesielle forhold, utover de forsømmelsene foretaket selv har stått for.

Forsikringsforetaket anfører at det har rett til å gjøre opp skaden i form av kontantoppgjør. Av ulike årsaker lykkes ikke foretaket med styrt reparasjon, og på grunn av sakens totalitet ble det besluttet at skaden skulle fastsettes ved skjønn. Foretaket har valgt å erstatte skaden som kontantoppgjør, hvor skjønnsresultatet vil danne grunnlaget for erstatningsberegningen.

Det følger av vilkårene at foretaket kan avgjøre om skaden skal erstattes ved kontantoppgjør eller reparasjon, jf. pkt. 6. 1 bokstav b. Erstatningsoppjøret vil bli foretatt som kontantoppgjør i henhold til skjønnsrapporten. Saken er håndtert i tråd med gjeldende forsikringsavtale.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket har rett til å velge kontantoppgjør i henhold til avholdt skjønn selv om det opprinnelig var avtalt styrt reparasjon.

Sikredes forsikring har følgende vilkår:

6.1 (...)

b. Alternative oppgjørsmåter. Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved:

- Kontantoppgjør.
- Reparasjon eller gjenanskaffelse til samme eller vesentlig samme stand som før skaden.
- Selskapet fremskaffer tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting.

Ifølge vilkårene avgjør foretaket oppgjørsmåten. Dette innebærer at foretaket kan bestemme at skaden skal gjøres opp ved kontantoppgjør. Retten til å velge kontantoppgjør er ikke tidsbegrenset, men må selvsagt ta hensyn til om det tidligere er inngått en avtale om styrt utbedring. Nemnda har i flere saker lagt til grunn at dersom det under reparasjonen viser seg at forsikringsgjenstanden er beheftet med svakheter eller skader som gjør foretakets reparasjon vanskelig, kan foretaket endre oppgjørsmåte fra styrt utbedring til kontantoppgjør, jf. FinKN 2021-273 og 2020-693.

I dette tilfellet har foretaket erkjent at det ble avtalt styrt utbedring. Foretaket kan derfor ikke uten videre gå fra en slik avtale, men må ha et rettslig grunnlag for å velge kontantoppgjør istedenfor.

Nemnda forstår saken slik at foretaket fikk tilbud fra en entreprenør og bestilte utføring av arbeidet, men at det tok tid å foreta en del avklaringer. Sikrede ga uttrykk for at han ikke ønsket å benytte denne entreprenøren videre, og ba om at foretaket skulle finne ny entreprenør. Foretaket

måtte derfor finne ny entreprenør. Sikrede var imidlertid ikke enig i den foreslåtte reparasjonsmetoden for eksisterende forstøtningsmur, og foretaket besluttet derfor at ansvaret for skaden på denne muren skulle fastsettes ved skjønn. Nemnda godtok at foretaket hadde anledning til å velge skjønn på dette stadium i prosessen i FinKN-2023-75, men ga samtidig uttrykk for at skjønn "ikke er en oppgjørsform". Dette er feil, jf. at Høyesterett i Rt. 2007 s. 67, avsnitt 67, uttaler at:

Dersom prosessen rettsliggjøres i for stor grad, risikerer man å miste de særtrekk som har gjort brannskadeskjønn til en rask og effektiv oppgjørsform

Nemnda forstår dette slik at bruk av skjønn forutsetter kontanterstatning, og at dette derfor blir korrekt oppgjørsform i denne saken. Nemnda peker samtidig på at foretakets ønske om kontanterstatning fremstår som legitimt i denne saken. Ut fra den fremlagte dokumentasjonen har foretaket forsøkt å foreta en styrt utbedring av skaden, men prosessen har tatt lang tid bl.a. fordi sikrede ønsket å bytte entreprenør og fordi partene ikke ble enige om reparasjonsmetode. Nemnda forstår saken slik at selve utbedringen ikke er påbegynt fordi partene fremdeles er uenige om hvordan reparasjonen skal foretas. I en slik situasjon fremstår styrt utbedring som vanskelig og uhensiktsmessig å gjennomføre.

Nemnda peker også på at så lenge partene er uenige om reparasjonsmetode, har foretaket heller ikke hatt grunnlag for å beregne erstatningen, jf. fal. § 8-2, og det foreligger ikke noe brudd på disse reglene. Et evt. rentetap vil dekkes av fal. § 8-4.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).